

Η εμπειρία της Γαλάζιας Σημαίας: Ποιότητα, Ασφάλεια και Σεβασμός στο Περιβάλλον

Η διαδικασία και τα κριτήρια στην Κύπρο αλλά και διεθνώς

Του Δρα Μιχάλη Ιερείδη, Γενικού Γραμματέα CYMEPA

Το πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία αποτελεί ένα από τα πλέον αναγνωρισμένα διεθνή σύμβολα ποιότητας για παραλίες και μαρίνες, και απονέμεται αποκλειστικά σε παραλίες και μαρίνες που πληρούν αυστηρά περιβαλλοντικά, εκπαιδευτικά και οργανωτικά κριτήρια, καθώς και προδιαγραφές ασφάλειας. Η Γαλάζια Σημαία παραπέμπει σε ασφαλή και καθαρή παραλία **ως ορίζονται με βάση τα συγκεκριμένα διεθνή κριτήρια του Προγράμματος.**

Το πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία είναι **καθαρά εθελοντικό**. Στην Κύπρο, συντονίζεται από τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό CYMEPA (Cyprus Marine Environment Protection Association), σε συνεργασία με το Foundation for Environmental Education (FEE), το οποίο λαμβάνει την τελική απόφαση απονομής. Η Κύπρος εντάχθηκε στο Πρόγραμμα το 1994 κατόπιν πρωτοβουλίας του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ) και νυν Υφυπουργείου Τουρισμού και της CYMEPA, η οποία ιδρύθηκε το 1992.

Με πρωτοβουλία της Γαλάζιας Σημαίας στην Κύπρο ξεκίνησαν οι αναλύσεις των νερών κολύμβησης από το 1995, πολύ προτού η Κύπρος ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και στέλναμε τα αποτελέσματα στην αρμόδια διεύθυνση. Από το 2004, με την ένταξή μας, εφαρμόζεται η Ευρωπαϊκή Οδηγία για τα Νερά Κολύμβησης και η Κύπρος σχεδόν ανελλιπώς έχει τα πιο καθαρά νερά κολύμβησης στην Ευρώπη.

Υποβολή αιτήσεων και έλεγχος

Οι Δήμοι ή Κοινότητες που έχουν παραλίες και επιθυμούν να τις εντάξουν στο πρόγραμμα Γαλάζια Σημαία, υποβάλλουν αίτηση στη CYMEPA. Ακολουθεί έλεγχος δικαιολογητικών και συνεδρία του Εθνικού Κριτή ο οποίος υποβάλλει στο FEE εισηγήσεις για το ποιες παραλίες και μαρίνες θα μπορούσαν να κριθούν κατάλληλες. Ο Εθνικός Κριτής απαρτίζεται από εκπροσώπους της CYMEPA (Εθνικός Χειριστής), του Υφυπουργείου Τουρισμού (Εθνικός Συντονιστής) και των: Γενικό Χημείο του Κράτους, Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Ένωσης Δήμων, Ένωσης Κοινοτήτων, Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών, ΑΚΤΗ – Κέντρο Μελετών και Έρευνας, Κυπριακή Ομοσπονδία Ναυαγοσωστικής, Κυπριακό Ινστιτούτο για τη Θάλασσα και τη Ναυτιλία, Υφυπουργείο Ναυτιλίας και Υπουργείο Εσωτερικών.

Κριτήρια Γαλάζιας Σημαίας

Τονίζεται ότι για την εφαρμογή των **κριτηρίων υπεύθυνοι είναι οι τοπικές αρχές για τις παραλίες και οι Διοικήσεις των Μαρίνων για αυτές**. Η CYMEPA πραγματοποιεί τουλάχιστον δύο ελέγχους σε όλες τις παραλίες που φέρουν τη Γαλάζια Σημαία κάθε σεζόν,

για διασφάλιση της συνεχούς τήρησης των κριτηρίων. Τα Μέλη του Εθνικού Κριτή επίσης μπορούν να προβούν σε ελέγχους και συχνά γίνεται εξωτερικός έλεγχος από το FEE.

1. Ποιότητα Υδάτων

Η λήψη των δειγμάτων γίνεται από έμπειρους Υγειονομικούς Επιθεωρητές του Υπουργείου Υγείας, οι αναλύσεις από το Γενικό Χημείο του Κράτους (πιστοποιημένο εργαστήριο) και η διαχείριση των αποτελεσμάτων από το Τμήμα Περιβάλλοντος. Η Οδηγία προβλέπει αναλύσεις μηνιαίως κατά την κολυμβητική περίοδο, όμως για τις παραλίες με Γαλάζια Σημαία γίνονται **επιπρόσθετες αναλύσεις** κάθε δεκαπενθήμερο για να είμαστε βέβαιοι για την καθαρότητα των νερών κολύμβησης. Στο πλαίσιο της διαφάνειας αλλά και της ενημέρωσης των λουόμενων, τα αποτελέσματα αναρτώνται στον Πίνακα Πληροφόρησης που υπάρχει στην ακτή.

2. Περιβαλλοντική διαχείριση

Στην απονομή Γαλάζιας Σημαίας λαμβάνονται επίσης υπόψη η καθαριότητα και η συντήρηση της ακτής και των υποδομών, καθώς και οι κάδοι απορριμμάτων και ανακύκλωσης και η προστασία των τοπικών οικοσυστημάτων από τις τοπικές αρχές. .

3. Περιβαλλοντική εκπαίδευση & ενημέρωση

Οι παραλίες που θα υποβάλουν αίτηση ή έχουν Γαλάζια Σημαία διαθέτουν πληροφοριακές πινακίδες και πίνακα πληροφοριών κοντά στον ιστό της Γαλάζιας Σημαίας. Επίσης, θα πρέπει να έχουν στο ενεργητικό τους τουλάχιστον μία δράση περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης ανά έτος.

4. Ασφάλεια & Υπηρεσίες

Στις παραλίες πρέπει να υπάρχει ναυαγοσωστική κάλυψη **με συγκεκριμένο ωράριο** που αναρτάται στον Πίνακα Πληροφοριών και εξοπλισμός πρώτων βοηθειών. Επίσης, πρέπει να διαθέτουν σχέδιο εκτάκτου ανάγκης και ασφαλή πρόσβαση.

Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι το ωράριο καθορίζεται από την Τοπική Αρχή (Δήμο ή Κοινότητα) σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών και το ΚΣΕΔ (Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης). Η τοποθέτηση των ναυαγοσωστών πραγματοποιείται βάσει προγράμματος, με γνώμονα την επισκεψιμότητα, την ύπαρξη Γαλάζιας Σημαίας, το επίπεδο επικινδυνότητας, τη γεωγραφική θέση και άλλες σχετικές παραμέτρους.

Διαχείριση περιστατικών ρύπανσης

Σε περίπτωση εντοπισμού ρύπανσης **η Τοπική Αρχή:**

- Ενημερώνει άμεσα τις υπόλοιπες αρμόδιες αρχές.

- Τοποθετεί άμεσα, σήμανση στις πινακίδες της παραλίας και κάνει ανακοινώσεις προς το κοινό.
- Υποστέλλει τη Γαλάζια Σημαία προσωρινά έως ότου λήξει το περιστατικό και ενημερώνει τη CYMEPA
- Λαμβάνει μέτρα και καταβάλλει προσπάθειες για εντοπισμό της πηγής ρύπανσης.
- Οι Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας πραγματοποιούν επιπρόσθετες δειγματοληψίες μέχρι την αποκατάσταση της ποιότητας των νερών κολύμβησης.

Ρύπανση της θάλασσας συμβαίνει, περιστασιακά, λόγω φυσικών φαινομένων ή ανθρωπογενών παραγόντων. Το Πρόγραμμα της Γαλάζιας Σημαίας στόχο έχει να προάγει τη διαφάνεια και την υπευθυνότητα και μέσα από τις διαδικασίες του, ενδυναμώνοντας τις Τοπικές Αρχές να ενημερώνουν άμεσα το κοινό για την κατάσταση της ακτής και των υδάτων.

Η Γαλάζια Σημαία δεν αποτελεί μόνο ένδειξη καθαρών νερών, αλλά και έναν ολοκληρωμένο μηχανισμό αντιμετώπισης και ενημέρωσης σε περιπτώσεις περιστατικών, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των λουόμενων και την προστασία του περιβάλλοντος.